

der sidder inde med Privilegierne, kan gøre Regning paa, at saaledes vil Udviklingen blive, og saa kan Byggespekulanterne, Storhandelens, Trusterne og Industriens Herrer selv bestemme, hvor længe det betaler sig for dem at opretholde den privatkapitalistiske Ejendomsret og hindre Arbejderne i at faa Adgang til at erhverve deres Udkomme ved eget Arbejde, fortjene Føden til sig selv og Familie uden at være Genstand for Udbytning af disse Herrer over Industrien og Landets Jord. Det Udbytte og de Herligheder, de har ved at eje Jorden og Produktionsmidlerne, maa der betales for, det maa de være klare over. I disse trange Aar har Befolkningen erfaret, hvor farligt det er, at Jorden og Produktionsmidlerne, alt det, som hele Samfundet skal bruge til Frembringelse af Livsfornødenheder, er i et Faatals private Eje.

Pinstrup: Som flere Talere har omtalt, har Spekulationen i Landejendomme drevet Priserne paa disse unaturligt op, ja, saa højt op, at det i Virkeligheden er langt over Landbrugets Forrentningsevne, selv med de nuværende Priser paa Landbrugsprodukter. Det ligger da nær at rette sin Tanke paa, hvordan det vil gaa, naar vi faar det Prisfald, der ganske sikkert maa komme. Det, der i den første Tid fremkaldte Handelen med Ejendomme, var, at Ejendomslagerne, som de er kaldte, havde Mulighed for at skabe sig en Fortjeneste ved at berøve Ejendommene Besætning og Avl og sælge det bort til de som Følge af Krigen stigende Priser. Man har søgt at raade Bod derpaa ved de Love, der er vedtagne, som forbyder Udstykning og Bortsalg af Landejendommens Besætning. Det har vist ogsaa hjulpet noget for de mindre Ejendommers Vedkommende. Det er mere de noget større Ejendomme, der nu handles med. Det er Krigsmillionærene og Børsbaronerne, der nu har Lyst til at anbringe deres Penge i de større Ejendomme. De behøver ikke for Tiden at spørge om, hvad det koster, thi de har som Regel en betydelig Kapital ved Siden af. Skulde de faa Ejendommen til at forrente den Kapital, de har givet for den, vilde de sikkert blive meget vanskeligt stillet. Hele dette Ejendomshandelsvæsen har været meget omtalt og har voldt ikke saa lidt Uro, men naar vi faar en Statistik over det, tror jeg alligevel det vil vise sig, at disse Ejendomssalg dog ikke har fundet Sted i nogen foruroligende Grad. Jeg vil efter et

personligt Skøn antage, at der blandt de almindelige Landejendomme neppe er mere end 5—10 pCt., som har været i Handelen. Forholdet er nemlig, at de Ejendomme, der har været i Handelen, ofte har været i Handelen flere Gange. Den gode Konservatisme indenfor Landbostanden har her vist sig ved, at Bønderne gennemgaaende har holdt ved deres Gaarde, ikke har ladet sig friste. En Del har ladet sig friste, og manifoldige af dem har sikkert gjort den Erfaring, at Gaardslagernes Penge for Fædrengaarden og Fædrenejorden ikke har bragt dem Lykke eller Tilfredshed, men i mangfoldige Tilfælde Fortrydelse. Dels har de savnet det Hjem, de gik bort fra, dels har de opdaget, at den Kapital, de havde tilovers, og som de maaske fandt var ret anselig, havde ikke nær den Værdi — Pengenes synkende Værdi gør sig gældende —, da de skulde til at leve af Renterne her inde i Byen, som de havde troet. Naar vi kommer ind i normale Forhold, tror jeg nok, det vil vise sig, at der alligevel er sket noget mindre Skade, samfundsmæssig set, end der kunde befrygtes. Men alle de, der har købt til unaturligt opskruede Priser, vil selvfølgelig være vanskeligt stillede. Nu har denne Ejendomshandel maaske kulmineret. Ellers kunde der være Anledning til at overveje, om man for at begrænse den skulde forbyde ved Lov Bortsalg af Ejendomme, som er købt efter Lovens Ikrafttræden, før efter 5 Aars Forløb. Der maatte dog i særlige Tilfælde kunne dispenseres fra denne Bestemmelse. Noget saadant kunde maaske gøre Spekulanterne forsigtige, thi saa havde de Udsigt til selv at komme til at dække Prisfaldet i de kommende Aar.

Den Tanke, der blev fremsat af mit Partis meget ærede Ordfører (N. Neergaard), ved Lov at forbyde Udlændinge at erhverve Grundbesiddelse her i Landet, vil jeg gerne give min Tilslutning. Hvorvidt det skulde forbydes absolut, eller Erhvervelse skulde kunne ske ved kongelig Bevilling, saaledes som jeg tror, man har det i andre Lande, skal jeg ikke udtale mig om, men jeg er ganske enig med mit Partis Ordfører i, at det vilde være ønskeligt, om en saadan Lov kunde blive vedtaget. Jeg tror, Tiden vil være gunstig, og det vil være bedre at vedtage en saadan Lov nu end at vente, indtil der er begyndt en Indvandring af Folk af Nationer, som vi ikke gerne vil se som Indehavere af en betydelig Del af Landets Jord. Jeg vil derfor anmode den højtærede Regering om at tage dette